

بز کشی در توسعه دریایی کشور، اقتصادسر آمد

تحلیل می کند

ساز توسعه دریایی ایران کوک نیست

سکینه **گروه توسعه دریایا په – فیروز اسماعیلی نژاد** – توسعه مطلوب، آن گونه که مد نظر دانش مدیریت است، راه و رسم مشخصی دارد. دانشمندان مدیریت توسعه، قواعدی گذارده‌اند که رعایت آن‌هاستت که یک مجموعه را به توسعه می‌رساند؛ اما به نظر می‌رسد که این قواعد علمی در ماهیت و کارکرد می‌توسعه دریایی ایران وجود ندارد؛ این است که جز مشتی شعارهای دولتی، چیزی عاید دریا‌های ایران نشده و نخواهد شد.

هم‌آهنگی ارکست دریایی ایران

یک ارکست، زمانی خوش آوا می‌شود که تمامی نوازندگان با هادیات یک رهبر، با هم بنوازند؛ آن هم طبق یک قاعده و بر اساس یک نت. در غیر این صورت، صدای ارکست ناهماهنگ، واویلائی می‌شود که بیا و ببین! باید گوش را گرفت و چیزی نشنید، وگرنه سرسام گرفته و از هستی ساقط می‌شوید.

ارکست دریایی ایران ناکوک است. هر کس برای خودش، از روی نت خودش و به رهبری خودش یک چیزی می‌نوازد که معلوم نیست در نهایت قرار است چه صدایی به گوش برسد؛ از این رو، بهتر است گوش‌های‌مان را بگیریم و نشنوم. با این رسم و آیین که دارند، بهتر است عطایش را به لقایش بخشید. کار دیگری می‌توان کرد؟ در مجموعه ارکست سمفونیک دریایی، گویا هیچ سازی کوک نیست. هر کس به ساز خودش می‌خواند و می‌رقصد تا ههمه در جنگل در ذهن تداعی شود که یکی زوزه می‌کشد، یکی نعره می‌زند و یکی جیک جیک می‌کند. با این اوضاع، قرار است چه شود و چه چیزی به کجا برسد، هیچ‌کس نمی‌داند.

رهبران مدعی

این ارکست سمفونیک نام‌ه‌آهنگ، ۲۲ ارکان دارد که هر کدام ادعای رهبری دارد هر کدام از آن‌ها، چوبک‌های‌شان را هر طور که دل‌شان می‌خواهد

بش‌ب

مدیر کل بندار و دریانوردان استان بوشهر

بوشهر از بندار موفق کشور در تخلیه و خارج سازی کالاهای خطرناک است

سکینه مدیر کل بندار و دریانوردان استان بوشهر گفت: بوشهر از بندار موفق کشور برای تخلیه و خارج سازی گروه ۹ که کالای خطرناک است .

به گزارش اقتصادس‌رآمد، محمد شکبئی نسب در همایش تجلیل از آتش نشانان بندر بوشهر اظهار کرد: برخی از گروه های کالاهای خطرناک مانند مواد منفجره و رادیو اکتیو باید به صورت حمل یکسره از بندر خارج شوند که این مهم تاکنون چندین بار در بندر بوشهر انجام شده است.

وی افزود: کالاهای خطرناک سنسواتی بندر بوشهر مستعد وقوع حوادثی خطرناک و جبران ناپذیر و همراه با خسارت های جانی و مالی بودند که با همراهی دستگاه های قضایی و امنیتی تمامی کالاهای خطرناک از بندر خارج سازی شدند.شکبئی نسب یادآور شد: بندار یکی از حلقه‌های مهم، کلیدی و حیاتی زنجیره تامین هستند چراکه بالای ۹۰ درصد تجارت دریایی کشور بوسیله ظرفیت حمل و نقل دریایی انجام می‌شود.وی اظهار کرد: چنانچه آتش نشانان تلاش و برنامه ریزی مناسب نداشته باشند بنادر ناایمن و هیچگاه مورد انتخاب صاحبان کالا و تاجار و بازرگانان قرار نخواهد گرفت که این موضوع اهمیت کار نیروهای آتش نشان را بیش از پیش نمایان کرده است.

شکبئی نسب ادامه داد: وجود ایمنی و حفظ جان و اموال و همچنین حفاظت از محیط زیست در بخش‌هایی که سانحه رخ می‌دهد همگی نشان از تلاش ستودنی و قابل تقدیر آتش نشانان است.وی گفت: برگزاری همایش ایمنی و آتش نشانی فرصتی برای تجلیل از دیرمردان و آتش نشانان است که در تمام میدان‌های موردنیاز حضوری فعال، موثر و همراه با ریسک صددرد دارد.

مدیر کل بندار و دریانوردی استان بوشهر افزود: اقدام‌های پیشگیرانه در بندار استان بوشهر باعث کاهش قابل توجه آمار سوانح است که باید این موفقیت را حاصل تجربه و دانش آتش نشانان دانست.شکبئی نسب در ارتباط با انتخاب خود به عنوان مدیر دریایی نمونه کشور نیز اظهار کرد: کسب این عنوان موقعیتی تیمی محسوب و لوح تقدیر اهداء شده از سوی وزیر راه و شهر سازی به نمایندگی از تمامی کارکنان به مدیر کل بندار و دریانوردی استان بوشهر اهدا شده است.

مدیر کل مدیریت بحران استانداری بوشهر گفت: کشور اکنون در دوره گذر از مدیریت بحران سنتی و بحران محوره به یک مدیریت بحران پویا، فعال و جامعه محور است.کورش دهقان افزود: در گذشته مدیریت بحران ساز و کار منجمد و حکمرانی واحد را نداشت که اکنون در این حوزه گام‌های بسیار خوبی برداشته شده است.دهقان اظهار کرد: در این زمینه می‌طلبید در حوزه پیشگیری اقدام‌های موثری انجام شود تا تاب آوری جامعه برای مواجهه با حوادث و بحران‌ها افزایش پیدا کند.وی افزود: بخش قابل توجهی از تلاش‌های این حوزه متوجه آتش نشانان است که علاوه بر شجاعت باید از دانش و مهارت لازم برخوردار باشند.دهقان با تأکید بر ضرورت برگزاری مانورهای نقطه صفر عنوان کرد: در کنار ارتقا دانش آتش نشانان بندار برگزاری مانورهای مستمر برای ارتقا سطح آمادگی آتش نشانان بسیار حائز اهمیت است.

گوش مارا ببیچانید

اگر چنین نیست و اگر مثلاً در جلسات برنامه‌ریزی، یک هماهنگی دل‌پسندی هست، کسی به ما بگوید. می‌گویند سازمان برنامه و بودجه، یک بار برنامه دریایا په را از برنامه هفتم حذف می‌کند. بعد با تشر رییس جمهور، آن را به برنامه بسر می‌گرداند! بعد دبیرخانه شورای عالی برای خودش می‌رود یک برنامه توسعه ده‌ساله می‌نویسد. بعد حساب کتاب که می‌کنیم می‌بینیم ربطی بین برنامه توسعه دبیرخانه شورای عالی با برنامه هفتم توسعه وجود ندارد. بعد سرانگشتی محاسبه می‌کنیم می‌بینم راهبردهای کلان یک چیز است، سیاست‌های دولت یک چیز است، برنامه سازمان برنامه یک چیز است، برنامه توسعه دبیرخانه شورای عالی از بیخ و بن یک چیز دیگر. متأسفانه کلاه ندارید که قاضی کنید، از ما چه کاری بر می‌آید؟

آیا اگر بنویسیم نظم و نسق در برنامه‌های توسعه دریایی ایران تا بی‌نهایت است، همه چیز درست می‌شود؟ اگر سکوت کنیم و قلم در قلمدان بشکنیم، کار آقایان به سامان می‌شود؟ هیچ‌کس نمی‌داند!

ناموزونی داخلی

کاش قصه همین بود. کاش ناموزونی در رقص و سراز و آواز همین ۲۲ نوازنده بود. شوربختی آن جاست که درون همین ۲۲ نوازده هم آشوب است. سرسته بنویسیم که در همین سازمان فلاں که بیخ

گوش مامست و مدعی اول طلای المپیک دریایی است، رییشت یک چیز می‌گوید، روابط عمومی‌اش چیز دیگر. رییشتش پیام داده که از روزنامه اقتصاد سرآمد به عنوان تنها روزنامه دریایی کشور حمایت کنید، روابط عمومی‌اش پیام تهدید آمیز فرستاده که اگر چنان کنی، چنین می‌کنم! این شده است سیاست از رأس و عملکرد در پی.

با این گونه سازمان‌ها و با این گونه مدیریت‌های تک نفره که رییس آن می‌نوازد و نغزانش این می‌خوانند، به کجا می‌توان رسید؟ آیا پا به پای توسعه جفیره و گوادر و فاو و... به پیش می‌تازیم؟ یا بندرهای‌مان را تبدیل می‌کنیم بسه زیاله‌دانی کالاهای فاسد و کانتینرهای خاک خورده؟ کسی هم نیست بگوید شما اول برو خودت را جمع و جور کن، ثیمت را در حد و اندازه رقابت منطقه‌ای ببند، بعد بیا مسابقه بده تا دو تا دو تا نخوری. غضنفرهای خودت را بگیر، کاری با رونالدو نداشته باش!

پایان ارکست

چندی می‌گذرد. روسای این بزم ناتراز، عوض می‌شوند. هیچ اتفاقی نمی‌افتد. کسان دیگری می‌آیند. همچنین و همچون می‌کنند و چند سالی وقت مردم کشور را تلف می‌کنند و آن‌ها نیز می‌روند. آن چه می‌ماند، سازهای شکسته توسعه دریایی ایران است. آیا کسی معجزه‌ای خواهد کرد؟ هیچ‌کس نمی‌داند.

در بچ

دفتر بررسی و مقابله با آلودگی های دریایی سازمان محیط زیست:

کاهش آلودگی خلیج فارس در گرو همکاری محیط زیست وصاحبان صنایع است

سکینه مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با آلودگی‌های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست ار همکاری محیط زیست و صنایع برای کاهش آلودگی ناشی از فعالیت‌های پتروشیمی و نفتی در مناطق جنوب کشور از جمله خلیج فارس خبر داد.

به گزارش اقتصادس‌رآمد، امید صدیقی به ایسنا افزود: به‌طور کلی دو گروه از آلودگی‌ها را در آب‌های دریایی داریم؛ یکی منابع آلاینده‌ای دریا با منشأ خشکی و دیگری منابع آلاینده با منشأ دریاست. آلاینده‌ها با منشأ خشکی – که بخش زیادی از آلودگی‌ها را تشکیل می‌دهد – شامل چندین گروه می‌شوند. از آن جمله به گروه‌های مختلف صنایع تولیدی مستقر در مناطق ساحلی مانند پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها و فولاد می‌توان اشاره کرد. پساب این صنایع به دریا تخلیه می‌شود. به عنوان نمونه صنایع مستقردر حوضه آبریز خلیج فارس پساب خود را در آب‌های زیرزمینی یا رودخانه‌ها تخلیه می‌کنند.وی افزود: تأسیسات مناطق مهمی مانند عسلویه و بندر امام – که مجتمع‌های پتروشیمی گسترده‌ای دارند – هم موجب آلودگی‌های فله‌را و مشعل‌ها می‌شوند و هم پساب خروجی دارند. ما با اکثر این مجتمع‌ها در حال همکاری هستیم و از آن‌ها خواسته‌ایم سیستم تصفیه فاضلاب خود را تکمیل کنند. مدیرکل دفتر بررسی و مقابله با آلودگی‌های دریایی سازمان حفاظت محیط زیست توضیح داد: کاری را با صنایع پتروشیمی به‌ویژه در عسلویه و بندر امام (ره) آغاز کرده‌ایم. ما از آنان بازچرخانی فاضلاب را خواسته‌ایم که این کار شروع شده است، یعنی اول باید تصفیه‌خانه آن‌ها کامل شود چرا که تصفیه‌خانه برخی از این تأسیسات ناقص بوده است ولی باید تکمیل شود تا پساب صنعتی به‌طور کامل تصفیه شود سپس از پساب تصفیه شده بتوانند دوباره استفاده کنند.

وی به ذکر مثالی پرداخت و اظهار کرد: یکی از مشکلات مجتمع پتروشیمی بندر امام (ره) – که بزرگ‌ترین مجتمع پتروشیمی در منطقه ماهشهر است – آلودگی جیوه بود. این مجتمع یک واحد «کلر آلکالی» داشت که برای تولید فراورده‌های پتروشیمی آلودگی زیاد جیوه ایجاد می‌کرد و سال‌ها این آلودگی به دریا منتقل می‌شد. خوشبختانه چند سال پیش فعالیت واحد کلر آلکالی متوقف و قرار شد تصفیه‌خانه بزرگی ایجاد شود. احداث این تصفیه‌خانه از چند سال پیش شروع شده و در روزهای اخیر آماده بهره‌برداری شده است. این تصفیه‌خانه روزانه ظرفیت تصفیه ۴۰ هزار متر مکعب فاضلاب را دارد و با فعالیت آن تقریباً کل پساب صنعتی این مجتمع تصفیه می‌شود و پساب خروجی زیر حدود استاندارد سازمان حفاظت محیط زیست قرار می‌گیرد. بخش عمده پساب تصفیه شده دوباره در مجتمع استفاده می‌شود. صدیقی اضافه کرد: پتروشیمی بندر امام (ره) آب زیادی مصرف می‌کند که از رودخانه کارون به میزان چندین هزار متر مکعب در روز تأمین می‌شد. با راه‌اندازی این تصفیه‌خانه، پساب تصفیه شده برای آبیاری فضای سبز استفاده می‌شود و پس از تصفیه مجدد در قرائند تولید استفاده می‌کند. با این اقدام هم آلودگی پتروشیمی ماهشهر تخلیه شده به دریا کمتر از حد مجاز است و هم فاضلاب تصفیه شده دوباره در چرخه تولید و فضای سبز استفاده می‌شود.وی تأکید کرد: هدف بزرگتر و نهایی ما چه برای صنایع پتروشیمی و فولاد و چه برای سایر صنایع «تخلیه صفر» (zero discharge) است.

اقتصادس‌رآمد

یکشنبه-۱۶ مهر ۱۴۰۲-سال هفتم-شماره ۱۷۵۰

اقتصاد دریا

خلیج فارس

بخش چهارم

خلیج فارس و قدرت دریایی

همایون الهی – چنانکه در جنگ جهانی دوم منطقه خلیج فارس محور اصلی موفقیت متفقین در برابر آلمان بود و امروز نیز نه تنها منابع طبیعی به ویژه نفت و گاز، این منطقه را به صورت قلب جهان درآورده، بلکه شریان تجارت جهانی در این منطقه قرار دارد. ایسن نظریه افرد ماهان که هر دولتی که منافع جهانی دارد باید توان به کارگیری قدرت خود را به طور مؤثر در فواصل دور داشته باشد، محرکی برای حضور آمریکادر منطقه شده است.

ژئوپلیتیک هاووس هوفر

کارل هاووس هوفر یک ژئسرال ارتش، جغرافیدان، زمین شناس، تاریخ‌نگار و سفر کننده به شرق دور کسی بود که مکتب ژئوپلیتیک آلمان را توسعه داد. هاووس و پیروانش در موسسه جغرافیایی مونیخ ضمن مطالعه علل شکست آلمان در جنگ جهانی اول، به دنبال یافتن راه‌های موفقیت ارتش آلمان در آینده بودند. یافته‌های این گروه بعداً مورد توجه و استاد هینترلر قرار گرفت که تبلور آن را می‌توان در توجیه «فضای حیاتی» مشاهده نمود. در راستای تئوری هارتلند، مکیندر، هاووس هوفر و پیروانش از یک بلوک ژاپن – روسیه – آلمان که در نهایت تحت سلطه آلمان قرار می‌گرفت، حمایت می‌نمودند. (هوفر با حمله آلمان به روسیه مخالف بود زیرا معتقد بود که نیروهای آلمان در روسیه تحلیل رفته و شکست می‌خورند و به همین علت در ۱۳۲۳ (۱۹۲۴) به اردوی کار اجباری فرستاده شد. بعد از جنگ آزاد و یکسال بعد که قرار بود به خاطر همکاری با نازی‌ها محاکمه شود او و زنش خودکشی کردند).

اصول اساسی ژئوپلیتیک هاروس هوفر عبارت بودند از:

۱– اهداف نظامی دولت نیاز به سیاست اقتصاد خودکفا دارد.

۲– نژاد برتر آلمانی صلح جهانی را با تسلط بر جهان به ارغمان می‌آورد و بنابراین باید «فضای حیاتی» مورد نیاز آلمان به وی داده شود.

۳– فرمانروایی (حکومت) آلمان باید ابتدا به همه سرزمین‌هایی که زبان، نژاد با علایق اقتصادی آن آلمانی است و سپس بر همه جهان گسترش یابد.

۴– سلطه آلمان بر جزیره آفریقا –اوراسیا را می‌توان با فائق آمدن بر قدرت دریایی از طریق گسترش در خشکی کامل کرد.

۵– همه مرزهای سرزمینی برای نقطه شروع جنگ مهم هستند و بر اساسی منافع آلمان می‌توانند تغییر کنند.

مطالعات ژئوپلیتیک به علت نژاد پرستانه شدن آن توسط هوفر و سایر نظریه‌پردازان این دوره صدمه فراوان دید.

تئوری ریملند اسپایکمن

این تئوری بر ریملند اروپا، خاورمیانه، آفریقا، آسیای جنوبی و شرق دور به عنوان کلید امنیت ایالات متحده امریکا اشاره دارد. تئوری ریملند توسط جغرافیدان و متخصص ژئوپلیتیک آمریکایی – نیکولاس اسپایکمن – عرضه شد. او در کتاب خود به ریملند که با تغییراتی همان هلال داخلی مکیندر است اشاره می‌کند و می‌گوید سلطه بر هر یک از این مناطق، امنیت آمریکای را تهدید می‌کند، زیرا از چنین موقعیتی محاصره دنیای جدید ممکن می‌شود و می‌گوید هر که ریملند را کنترل کند بر اوراسیا حکومت می‌کند و هرکس اوراسیا را کنترل کند سرنوشت جهان را در اختیار دارد. اسپایکمن معتقد بود که آمریکا باید:

۱– مسئولیت نهایی هریک از این دولت‌ها را برای حفظ امنیت خود بپذیرد.

۲– بر موازنه قوا تأکید کند

۳– نیرو و توان امریکا را بسرای ایجاد و حفظ چنین موازنه قوا به کار گیرد.

تحلیل وی از نیازهای امنیتی آمریکا بر عوامل زیر پایه گذاشته شده بود:

جغرافیایی: موقعیت مکانی، اندازه، جغرافیای طبیعی (توپوگرافی)
اقتصادی: منابع کشاورزی، منابع صنعتی، مردم، تولیدات صنعتی
سیاسی: روحیه ملی، ثبات سیاسی، همگرایی اجتماعی

اسپایکمن تأکید اصلی را بر جغرافیا به عنوان عامل تعیین کننده در سیاست خارجی می‌گذارد

تئوری قدرت دریایی ماهان

ادمیرال آلفرد تایر ماهان افسر نیروی دریایی آمریکا با تأکید بر اینکه دریا‌های جهان خشکی‌ها را به هم متصل می‌کنند و نه جدا، معتقد بود که تسخیر و دفاع از مستعمرات یک امپراتوری به توان کنترل دریا بستگی دارد. خلاصه نظریه او عبارتست از:

تحلیل تاریخ نیروی دریایی انگلستان که توجیه کننده نقش انگلستان از یک قدرت جهانی بود

توجه به ایده نقش جهانی آمریکا که از طریق توسعه در کشور‌های ماوراء دریا‌ها انجام می‌گیرد.

اینکه امپریالیسم نمی‌تواند از نظر مکانی ثابت بماند

یا بایستی توسعه بیابد یا سقوط کند.

اطلاق تئوری قدرت دریایی به آمریکا بر این نظریه ماهان پایه گذاشته شده بود که موقعیت جغرافیایی آمریکا نظیر وضعیت انگلستان بود.